

משרד החקלאות ופיתוח הכפר
שירות ההזרחה והמקצוע
אגף ענפי הצומח, תחום פרחים

ספטמבר 2021
אלול תשפ"א

דבר מנהל תחום פרחים לעלון ענף הפרחים מספר 28

יחיאל שטיינמץ, מנהל תחום פרחים

למגדלי הפרחים בישראל – השלום והברכה,

בענף הפרחים בישראל של היום ניתן לדבר על ענף גדול ורב-גוני של פרחים לשוק המקומי מחד, ועל פרחים ליצוא מאידך. כמות הפרחים ליצוא הצטמצמה מאד בשנים האחרונות. הפרחים המובילים ביצוא הם הרוסקוס, פרח שעווה, פיטוספורום, גבסנית, כלנית, נורית, לזיאנטוס ועוד. הרשימה די מוגבלת. בשוק המקומי קיימת דרישה לכמות גדולה של פרחים באיכות מיטבית ולמגוון נרחב של מוצרים, המהווה 'מנוע' להתפתחות ולביסוס של משקי הפרחים בארץ. בעניין היצוא, ייצור הפרחים בעולם חווה בשני העשורים האחרונים תהליכים משמעותיים, שעל רובם לא הייתה לנו השפעה, אך בסופם איבדנו את היתרון שלנו שבא לידי ביטוי במספר מצומצם של מינים ליצוא. לדעתי, פרחים ליצוא, הם נידבק חשוב מאד לביסוס ועיגון משקי הפרחים וצריך מדי פעם לערוך ניתוח מצב ולחפש אפיקי יצוא חדשים, או לחזק אפיקי יצוא קיימים.

אצלנו, בתחום הפרחים בשה"מ, חלים בשנים אלו תהליכים של חילופי גברי, ובמבט לאחור, בשנתיים שעברו, ובמבט לעתיד לשלוש השנים הבאות, מרבית המדריכים התחלפו או יוחלפו. יקירתנו **שוש ויצמן**, אשר שימשה במשך שנים רבות כרפרנטית לגידול ורדים וקאלות וכמדריכה במחוז הנגב והשפלה, פרשה זה עתה לגמלאות. גם אם לא אוכל להזכיר כאן את כל פועלה, אציין לפחות את קידום שני הנושאים העיקריים בענף הורדים, שהייתה אמונה עליהם בעת האחרונה – הכנסת תאורת לד פוטוסינתטית ונושא השימוש בגז טבעי לחימום ולצינון החממות. והרי לכם שגם בענף הנראה מבוסס לגמרי מבחינת ידע, עוד אפשר לחדש ובגדול. שוש יסדה והחזיקה את 'מועדון מגדלי ורדים' אחת ההתארגנויות היחידות שעוד קיימת בענף, והכול בזכותה. בשנה האחרונה נתנה יד להפקת הנחיות גידול מסודרות לרוסקוס ולאקליפטוס וחיברה את רשימת חומרי ההדברה בגידול ורדים. עם פרישתה, נפרדנו ממנה בתודה גדולה ובמילים חמות. מגדלי הורדים מכל הארץ ומגדלי הרוסקוס באזור שלה הביעו את תודתם במילים חמות ויפות. שוש לא נעלמת, היא נשארת אתנו ותשמח לעזור לכל חקלאי ומדריך. בחודשיים האחרונים עסקה שוש בהכשרת המחליף שלה במחוז ובוורדים, ועל כך בפסקה שלהלן.

תמונות מסיוור מגדלים בניסוי גידול רוסקוס במצעים מבודדים

מדריכים חדשים

קלטנו מדריך פרחים חדש, אביחי הרוש. אביחי נכנס לתחום הוורדים, ובהמשך יתמחה בפרחים נוספים. אביחי מוצב במחוז הנגב, אך כיום אין המדריכים כבולים בשלשלת למחוז אלא נעים ונדים ברחבי הארץ, לפי הצורך. בהמשך השנה אנו מקווים לקלוט עוד שני מדריכים: האחד למחוז המרכז, והאחר למחוזות הגליל-גולן והעמקים. נשמח לקבל הצעות למועמדים להדרכה שאתם מכירים.

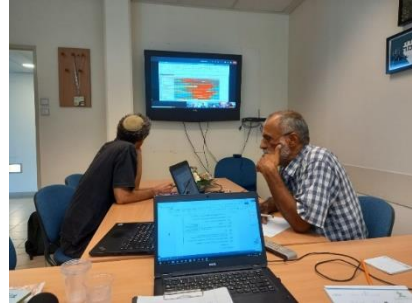
מדריך חקלאי טוב 'לא צומח על העצים'; נחוצה עבודה רבה מצדו, מצדנו, המדריכים, ובעיקר מצדכם, המגדלים, כדי להכשירו להיות בעל מקצוע. אנו פונים אליכם בבקשה לעזור לנו בחניכה, לקבל את החדש גם כשנדמה שאין לו מה להוסיף, להכניס אותו בסוד הגידול, להעניק לו מניסיונכם, לקבל אותו לעבודה מעשית, כן, כך לומדים, ולעודד אותו בתהליך הלמידה. המרוויחים הגדולים מזה הם אתם.

כנסים – במחצית השנה האחרונה קיימנו ארבעה כנסים: כנס מגדלי אדמונית שהתקיים בזום; כנס מגדלי פרח שעווה אשר נערך בבית דגן; כנס סיכום עונה בערבה, שאליו הוזמנו גם מגדלי ירקות; וכנס מגדלי כלניות שנערך בירדן.

עובדים זרים - מזה שנתיים, מאז הופץ 'קול קורא' להצגת ערעורים על מפתח העובדים זרים, אנו מעורבים בנושא. בשה"מ הוגש ערעור על מספר סוגי פרחים, אשר חלקם לא נכללו כלל במפתח, ובחלקם חל שינוי שחייב הגדלת ההקצאה. מבין שלל הבקשות שאושרו, נציין את האקליפטוס אשר לא היה במפתח ועתה הוכלל בה; והרוסקוס, הכלניות, נץ החלב ופרח השעווה שלגביהם הוכפלה ההקצאה.

כרוזים – ביוזמת ירון כוכבי ובהיענות מידית ויפה של הכרוזים, נערכו כמה מפגשים (בזום) בינינו לבינם. במפגשים הללו הם הציגו הזדמנויות רבות, אשר נראות בעיניהם מעניינות למגדל הישראלי, ובעיקר נידונו תקופות של מחסור בפרחים מסוימים בשעונים, שניתן לקבל עליהם מחיר יפה. בראש הצוות בהולנד עמדה לינדה דה רויטר, כרוז בריינסבורג; פאול פריקס, כרוז בנלדווייק; ויליאם ואן-לימפט, כרוז באלסמיר. תפקידנו היה לסנן מהרשימה את מה שאינו רלוונטי לגבינו, ולציין את מה שכן מעשי. גם כאן חילקנו בין פרחים, הניתנים לגידול מיד, לבין

פרחים אשר לשם גידולם נדרש תהליך ארוך, הכולל יבוא, בדיקה במו"פ וכדומה. מי שערכו מיון זה הם יאיר נשרי וירון כוכבי. התוצאות יפורסמו כשתסתיים המלאכה.

פגישת זום עם הכרוזים ממשרדו של מנהל התחום, בבית דגן

נוהל האצת טכנולוגיות – תקציב של כ-100 מיליון ₪ הקציב המשרד לתמיכה בהכנסת טכנולוגיות חדשות לחקלאות בישראל. התנאים לקבלת התמיכה פורסמו, והבקשות הוגשו. אנו דאגנו לאפשר הגשת בקשות בשני תחומים שבהם ראינו סיכוי טוב לאישור המענק: מערכות לצינון קרקע ומערכות להארה פוטוסינתטית בפרחים. בנוסף, כל רעיון חדשני הוא בר הגשה, בתנאי שיעמוד בדרישות הסף. במסגרת זו הוגשו גם כמה בקשות בתחום המשתלות. כל הבקשות עדיין בדיון במנהלת ההשקעות, שם נערך השיפוט בעניין.

שמיטה תשפ"ב – השנה הבאה עלינו לטובה היא שנת שמיטה. בעלון מתפרסם מאמר מתומצת ומעשי מאוד בנושא. כל מי שמוכר פרחים בשוק המקומי, מומלץ שיעשה 'היתר מכירה'. אני חייב לומר כי במרבית גידולי הפרחים אין צורך מבחינה הלכתית בהיתר המכירה, אבל לצערי הרבנות הראשית עוד לא פתוחה לעניין החלוקה הזאת, ולכן יש רק דרך אחת כדי להיחשב כשר והיא היתר המכירה. היתר המכירה מאפשר לקונים מחד, ולסיטונאים מאידך, להמשיך להפעיל את השוק המקומי. ישנן אוכלוסיות חרדיות, שאינן סומכות על היתר המכירה, אבל זה סיפור אחר. הסיטונאים וחלק מהספקים לשוק המקומי ערים למצב.

מאחל לכולכם שנה טובה, כתיבה וחתימה טובה
שנה שבה יעלו על נס את חקלאי ישראל ואת חקלאות
ישראל, ויהי חלקנו עמכם